



Warunki korzystania z wód regionu wodnego /zlewni - znaczenie, możliwości wprowadzenia potrzeb przyrodniczych



Przemysław Nawrocki
WWF, Ptaki Polskie

Jak dbać o obszar Natura 2000 i o wody - w procesach planowania i na co dzień
Ciążeń, 18-19.04.2011



Kontekst - wymogi Ramowej Dyrektywy Wodnej:

- „Program środków działania” (art. 11 RDW) – *zestaw narzędzi prawnych i organizacyjnych*
- „Plany gospodarowania wodami w dorzeczu” (art. 13 RDW) – *dokument planistyczny*



- Ustawa prawo wodne przez 6 lat niewłaściwie transponujące RDW, brak oceny ekologicznego stanu wód, monitoringu stanu wód, itp.
- „Program wodno-środowiskowy kraju” – *dokument planistyczny*
- „Plany gospodarowania wodami w dorzeczach” – *dokument planistyczny*
- „Warunki korzystania z wód regionu wodnego” – *dokument planistyczny*



Umocowanie prawne „Warunków korzystania z wód regionu wodnego”:

Art. 115 ustawy Prawo wodne

1. Warunki korzystania z wód regionu wodnego określają:

1) szczegółowe wymagania w zakresie stanu wód wynikające z ustalonych celów środowiskowych;

2) priorytety w zaspokajaniu potrzeb wodnych;

3) ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze regionu wodnego lub jego części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych, w szczególności w zakresie:

a) poboru wód powierzchniowych lub podziemnych,

b) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,

c) wprowadzania substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego do wód, do ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych,

d) wykonywania nowych urządzeń wodnych.



Umocowanie prawne „Warunków korzystania z wód regionu wodnego”:

Art. 115 ustawy Prawo wodne

2. Przy sporządzaniu warunków korzystania z wód regionu wodnego uwzględnia się:

- 1) ustalenia planów zagospodarowania przestrzennego;**
- 2) ustalenia zawarte w dokumentacjach hydrogeologicznych dotyczących w szczególności ustalenia zasobów wód podziemnych oraz określenia warunków hydrogeologicznych w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych.**



Znaczenie „Warunków korzystania z wód regionu wodnego”:

- „Warunki” nie są wymagane przez KE
- „Warunki” są najważniejszym dokumentem planistycznym dotyczącym praktyki gospodarowania wodami, gdyż:

„kierując się ustaleniami Planów gospodarowania wodami, dyrektor RZGW, w drodze aktu prawa miejscowego ustali warunki korzystania z wód regionu wodnego a następnie warunki korzystania z wód zlewni. Zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzania warunków korzystania z wód ogłoszone zostanie niezwłocznie po zatwierdzeniu planów.”

- „Warunki” są b. ważnym narzędziem zarządzania zasobami wód, gdyż są nadrzędne nad pozwoleniami wodno-prawnymi (mogą stanowić podstawę cofnięcia, weryfikacji albo odmowy wydania pozwolenia wodno-prawnego)



Co wiemy na temat „Warunków korzystania z wód regionu wodnego”?

- Dotyczą „regionów wodnych” zarządzanych przez 7 Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej – 21 regionów (dorzecze Wisły – 4; dorzecze Odry – 4, pozostałe 13 – niewielkie fragmenty zlewni, Łaby, Dunaju, Dniestru, itp.)





Co wiemy na temat „Warunków korzystania z wód regionu wodnego”?

- **Powinny być opracowane przez poszczególne RZGW (zakładano, że do końca czerwca 2010)**
- **Podstawa opracowania: *„Metodyka opracowywania warunków korzystania z wód regionu wodnego oraz warunków korzystania z wód zlewni”*, 2008r**



Co wiemy na temat „Warunków korzystania z wód regionu wodnego”?

- **„Metodyka opracowywania warunków korzystania z wód regionu wodnego oraz warunków korzystania z wód zlewni”:**
 - **zlecona przez RZGW Kraków**
 - **opracowana przez zespół specjalistów z dziedziny hydrologii/ inżynierii wodnej**
 - **silnie akcentuje kwestię tzw. bilansów wodno-gospodarczych**
(Opracowanie „Planów gospodarowania wodami w dorzeczach” nie było poprzedzone wykonaniem analiz bilansowych na poziomie umożliwiającym zdefiniowanie ilościowych ograniczeń w korzystaniu wód w zakresie poborów wody i zrzutu ścieków)
 - **nie uwzględnia transpozycji Dyrektywy Powodziowej do polskiego prawodawstwa (nie definiowano warunków i ograniczeń wynikających z DP)**
 - **w niewielkim stopniu odnosi się do kwestii ekologicznego stanu wód**
(odwołania do celów środowiskowych dla wód ustanowionych przez „Plany gospodarowania wodami w dorzeczach” oraz „Program wodno-środowiskowy kraju” oraz zapisy dotyczące obszarów chronionej przyrody (Natura 2000, parki narodowe, krajobrazowe, itp.)



Co wiemy na temat „Warunków korzystania z wód regionu wodnego”?

- **Dwa poziomy szczegółowości:**
 - Warunki korzystania z wód regionu wodnego
 - Warunki korzystania z wód zlewni – jeśli w wyniku ustaleń „Planu gospodarowania wodami w dorzeczu” jest konieczne określenie szczególnych zasad ochrony zasobów wodnych w celu osiągnięcia dobrego stanu wód (zlewnie zagrożone nie osiągnięciem do 2015 r dobrego stanu/ potencjału wód)
- **Forma przedstawienia:**
 - „Katalog warunków i ograniczeń w korzystaniu z wód regionu wodnego” w formie tabeli zawierającej zestawienie wprowadzonych ograniczeń w zakresie korzystania z wód z opisem zasięgu przestrzennego i terminów obowiązywania wraz z załącznikiem kartograficznym
 - Wyciąg z „Planu gospodarowania wodami w dorzeczach” oraz z „Planu wodno-środowiskowego kraju” będą stanowiły załącznik do „Warunków”



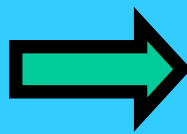
Co wiemy na temat „Warunków korzystania z wód regionu wodnego”?

- **Tryb opracowania:**
 - Zgłoszenie przez RZGW do publicznej wiadomości przystąpienia do opracowania „Warunków”
 - Opracowanie wstępnej wersji „Warunków”
 - Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko (zakres oceny ustalony przez GDOŚ)
 - Opiniowanie przez RDOŚ i Państwowych Wojewódzkich Inspektorów Sanitarnych
 - Konsultacje społeczne (sugerowany termin zgłaszania uwag – 60 dni)
 - Opracowanie ostatecznej wersji „Warunków” – projekt aktu prawa miejscowego do zatwierdzenia zgodnie z ustawowym trybem
 - Zatwierdzenie „Warunków”
 - Weryfikacja po kolejnej rundzie opracowania „Planów gospodarowania wodami w dorzeczach” (po 2016r)



Wnioski odnośnie „Warunków korzystania z wód regionu wodnego”

- 1. Dokument o kapitalnym znaczeniu dla osiągnięcia dobrego stanu/ potencjału wód i ekosystemów zależnych od wód w rozumieniu RDW oraz dla ochrony siedlisk i gatunków związanych z wodami – duży potencjał poprawy sytuacji!**



SEKTOROWY
PROGRAM
OPERACYJNY
Restrukturyzacja i modernizacja
sektora żywnościowego
oraz rozwój obszarów wiejskich
2004 - 2006

Projekt współfinansowany ze środków
Unii Europejskiej w ramach Sektorowego
Programu Operacyjnego "Restrukturyzacja
i modernizacja sektora żywnościowego
oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006"



Wnioski odnośnie „Warunków korzystania z wód regionu wodnego”

2. Niewielka szansa na prawidłowe i szybkie opracowanie, przyjęcie i wdrożenie:

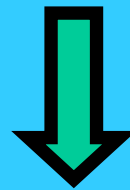
- **Niepewna sytuacja instytucji zarządzających wodą (KZGW, RZGW)**
- **Scedowanie opracowanie „Warunków” wyłącznie na RZGW**
- **Wady obecnej wersji metodyki opracowania „Warunków”:**
 - **utrata aktualności (brak uwzględnienia transpozycji Dyrektywy Powodziowej)**
 - **Niedostateczne uwzględnienie aspektów przyrodniczych gospodarowania wodami (presji na środowisko) w „Katalogu warunków i ograniczeń w korzystaniu z wód regionu wodnego/ wód zlewni”**
 - **Przecenianie/ nie zauważenie mankamentów opracowań „przyrodniczych” dot. RDW i innych (Plany gospodarowania wodami w dorzeczach, Program wodno-środowiskowy kraju, plany zadań ochronnych obszarów Natura 2000, plany ochrony parków narodowych, itp.)**
 - **Odniesienia do opracowań typu „dobre praktyki”, których brak**



Jak nie stracić szansy jaką dają „Warunki korzystania z wód regionu wodnego”?

1. Poprawić metodykę opracowywania „Warunków” – powołanie multidyscyplinarnego zespołu składającego się również z przyrodników (analogia do trybu opracowania projektu „narodowej Strategii Gospodarowania Wodami”)

- **Niezbędna inicjatywa ze strony GDOŚ**
- **Poparcie ze strony Ministra Środowiska – „wola polityczna”**
- **Zgoda KZGW**



- **Poprawienie/ poszerzenie „Katalogu warunków i ograniczeń w korzystaniu z wód regionu wodnego/ zlewni”**
- **Opracowanie „Warunków” również dla zlewni o szczególnych wartościach przyrodniczych (najlepiej zachowanych)**



Jak nie stracić szansy jaką dają „Warunki korzystania z wód regionu wodnego”?

- 2. Opracować „Warunki” w toku roboczej współpracy RZGW, RDOŚ, eksperci – przyrodniczy (analogia do wojewódzkich zespołów powołanych do opracowania sieci Natura 2000)**



- Gwarancja właściwego uwzględnienia w „Warunkach” prawidłowych zapisów Planów gospodarowania wodami w dorzeczach, a zwłaszcza Programu wodno-środowiskowego kraju**
- Możliwość skompensowanie mankamentów ww. dokumentów oraz braku zadań ochronnych obszarów Natura 2000, planów ochrony parków narodowych, itp.) poprzez wykorzystanie wszelkiej dostępnej wiedzy i doświadczeń**



Jak nie stracić szansy jaką dają „Warunki korzystania z wód regionu wodnego”?

- 3. Monitorować (np. poprzez Rady Regionów Wodnych przy RZGW) powstawanie „Warunków” i włączać się oficjalny proces konsultacji społecznych**
- 4. Opracować społeczną propozycję „Katalogu warunków i ograniczeń w korzystaniu z wód zlewni” dla najważniejszych, najlepiej zachowanych zlewni w poszczególnych regionach wodnych**



Dziękuję za uwagę!